

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 174/21

Λουξεμβούργο, 6 Οκτωβρίου 2021

Απόφαση στην υπόθεση C-882/19
Sumal

Ο ζημιωθείς από παράβαση του δικαίου ανταγωνισμού της Ένωσης την οποία διέπραξε μητρική εταιρία δύναται να ζητήσει από τη θυγατρική της τελευταίας την αποκατάσταση των ζημιών που απορρέουν από την εν λόγω παράβαση

Προς τούτο, θα πρέπει να αποδείξει ότι οι δύο εταιρίες συνιστούσαν οικονομική ενότητα κατά τον χρόνο της παραβάσεως

Μεταξύ 1997 και 1999 η εταιρία Sumal SL αγόρασε δύο φορτηγά από τη Mercedes Benz Trucks España SL (στο εξής: MBTE), θυγατρική του ομίλου Daimler, της οποίας μητρική εταιρία είναι η Daimler AG.

Με απόφαση της 19ης Ιουλίου 2016¹, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε παράβαση, εκ μέρους της Daimler AG, των κανόνων του δικαίου της Ένωσης περί απαγορεύσεως των συμπράξεων² καθόσον η Daimler AG είχε συνάψει, μεταξύ Ιανουαρίου 1997 και Ιανουαρίου 2011, συμφωνίες με δεκατέσσερις άλλους Ευρωπαίους κατασκευαστές φορτηγών για τον καθορισμό των τιμών και την αύξηση των μικτών τιμών των φορτηγών στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ).

Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, η Sumal άσκησε αγωγή αποζημιώσεως κατά της MBTE, με αίτημα την καταβολή ποσού 22 204,35 ευρώ για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη λόγω της ανωτέρω συμπράξεως. Ωστόσο, η αγωγή της Sumal απορρίφθηκε από το Juzgado de lo Mercantil nº 07 de Barcelona (7ο δικαστήριο εμπορικών διαφορών Βαρκελώνης, Ισπανία), για τον λόγο ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν αφορούσε την MBTE.

Η Sumal άσκησε έφεση κατά της ανωτέρω αποφάσεως ενώπιον του **Audiencia Provincial de Barcelona** (εφετείου Βαρκελώνης, Ισπανία). Στο πλαίσιο αυτό, το ως άνω δικαστήριο διερωτάται εάν και, ενδεχομένως, υπό ποιες προϋποθέσεις είναι δυνατή η άσκηση αγωγής αποζημιώσεως κατά θυγατρικής εταιρίας κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπής με την οποία διαπιστώνονται αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικές της μητρικής της εταιρίας. Ως εκ τούτου, το εν λόγω δικαστήριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ανωτέρω ερώτημα.

Με την απόφασή του, η οποία εκδόθηκε από το τμήμα μείζονος συνθέσεως, το **Δικαστήριο** διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι ζημιωθέντες από αντίθετη προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτική μιας εταιρίας στην οποία επιβλήθηκαν κυρώσεις από την Επιτροπή δικαιούνται να ζητήσουν, στο πλαίσιο αγωγών αποζημιώσεως που ασκούνται ενώπιον εθνικών δικαστηρίων, την αναγνώριση της αστικής ευθύνης των θυγατρικών εταιριών της εταιρίας στην οποία επιβλήθηκαν κυρώσεις, τις οποίες θυγατρικές δεν αφορά η απόφαση της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

¹ Απόφαση C (2016) 4673 τελικό, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 101 [ΣΛΕΕ] και του άρθρου 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ (Υπόθεση ΑΤ.39824 – Φορτηγά), περίληψη της οποίας δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 6ης Απριλίου 2017 (ΕΕ 2017, C 108, σ. 6).

² Άρθρο 101 ΣΛΕΕ και άρθρο 53 της Συμφωνίας ΕΟΧ.

Κατά πάγια νομολογία, κάθε πρόσωπο δικαιούται να ζητήσει από τις «επιχειρήσεις» που μετείχαν σε σύμπραξη ή σε πρακτικές απαγορευόμενες βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από τις εν λόγω αντίθετες προς τους κανόνες του ανταγωνισμού πρακτικές. Ακόμη και αν οι αγωγές αυτές αποζημιώσεως ασκούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ο προσδιορισμός της οντότητας που οφείλει να αποκαταστήσει την προκληθείσα ζημία διέπεται απευθείας από το δίκαιο της Ένωσης.

Δεδομένου ότι οι εν λόγω αγωγές αποζημιώσεως αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του συστήματος εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού της Ένωσης, όπως άλλωστε και η εφαρμογή των κανόνων αυτών από τις δημόσιες αρχές, η έννοια της «επιχειρήσεως» κατά το άρθρο 101 ΣΛΕΕ δεν μπορεί να έχει διαφορετικό περιεχόμενο στο πλαίσιο της επιβολής προστίμων από την Επιτροπή στις «επιχειρήσεις» («public enforcement») και στο πλαίσιο των αγωγών αποζημιώσεως που ασκούνται κατά των εν λόγω «επιχειρήσεων» ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων («private enforcement»).

Κατά δε τη νομολογία του Δικαστηρίου, η έννοια της «επιχειρήσεως», κατά το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που τον διέπει και του τρόπου χρηματοδοτήσεώς του, και επομένως προσδιορίζει μια οικονομική ενότητα, έστω και αν από νομικής απόψεως η ενότητα αυτή αποτελείται από περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Όταν διαπιστώνεται ότι εταιρία η οποία ανήκει σε μια τέτοια οικονομική ενότητα παρέβη το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, οπότε η «επιχείρηση» της οποίας αποτελεί μέρος διέπραξε την παράβαση της εν λόγω διατάξεως, η έννοια της «επιχειρήσεως» και, μέσω αυτής, η έννοια της «οικονομικής ενότητας» συνεπάγονται αυτοδικαίως αλληλέγγυα ευθύνη μεταξύ των οντοτήτων που απαρτίζουν την οικονομική ενότητα κατά το χρονικό σημείο διαπράξεως της παραβάσεως.

Συναφώς, το Δικαστήριο επισημαίνει, επιπλέον, ότι η έννοια της «επιχειρήσεως» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 101 ΣΛΕΕ συνιστά λειτουργική έννοια, οπότε η οικονομική ενότητα που αποτελεί την «επιχείρηση» πρέπει να προσδιορίζεται υπό το πρίσμα του αντικειμένου της επίμαχης συμφωνίας.

Κατά συνέπεια, όταν διαπιστώνεται παράβαση του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ εκ μέρους μητρικής εταιρίας, ο ζημιωθείς από την παράβαση αυτή δύναται να ζητήσει την αναγνώριση της αστικής ευθύνης της θυγατρικής της μητρικής εταιρίας, υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύει ότι, λαμβανομένων υπόψη, αφενός, των οικονομικών, οργανωτικών και νομικών δεσμών μεταξύ των δύο αυτών νομικών οντοτήτων και, αφετέρου, της υπάρξεως συγκεκριμένου συνδέσμου μεταξύ της οικονομικής δραστηριότητας της θυγατρικής εταιρίας και του αντικειμένου της παραβάσεως για την οποία καταλογίστηκε ευθύνη στη μητρική, η θυγατρική συνιστούσε οικονομική ενότητα με τη μητρική εταιρία.

Επομένως, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υποθέσεως της κύριας δίκης, η Sumal, προκειμένου να είναι σε θέση να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως κατά της MBTE ως θυγατρικής της Daimler AG, πρέπει να αποδείξει, καταρχήν, ότι η αντίθετη προς τον ανταγωνισμό συμφωνία που συνήψε η Daimler AG αφορά τα ίδια προϊόντα με εκείνα τα οποία εμπορεύεται η MBTE. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Sumal θα αποδείκνυε ότι η οικονομική ενότητα στην οποία υπάγεται η MBTE, από κοινού με τη μητρική της εταιρία, είναι εκείνη ακριβώς που συνιστά την επιχείρηση που διέπραξε την παράβαση την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Εντούτοις, στο πλαίσιο μιας τέτοιας αγωγής αποζημιώσεως που ασκείται κατά εταιρίας η οποία είναι θυγατρική μιας μητρικής εταιρίας σε βάρος της οποίας καταλογίστηκε παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, η θυγατρική εταιρία πρέπει να διαθέτει ενώπιον του οικείου εθνικού δικαστηρίου όλα τα αναγκαία μέσα για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων της άμυνας, προκειμένου, ιδίως, να μπορεί να αμφισβητήσει ότι ανήκει στην ίδια επιχείρηση με τη μητρική της εταιρία.

Στο πλαίσιο αυτό, οσάκις αγωγή αποζημιώσεως στηρίζεται, όπως εν προκειμένω, στην εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση παραβάσεως του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ με απόφαση που απευθύνεται στη μητρική εταιρία της εναγομένης θυγατρικής, η τελευταία δεν δύναται να αμφισβητήσει, ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, την ύπαρξη της παραβάσεως την οποία διαπίστωσε η Επιτροπή. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 1/2003³, τα εθνικά δικαστήρια δεν μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις που συγκρούονται με την απόφαση την οποία έχει λάβει η Επιτροπή.

Αντιθέτως, οσάκις η Επιτροπή δεν έχει διαπιστώσει παραβατική συμπεριφορά της μητρικής εταιρίας με απόφαση εκδοθείσα κατ' εφαρμογήν του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, η θυγατρική εταιρία δύναται φυσικά να αμφισβητήσει όχι μόνον ότι ανήκει στην ίδια «επιχείρηση» με τη μητρική της εταιρία, αλλά και την ύπαρξη της παραβάσεως που προσάπτεται στην τελευταία.

Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρινίζει περαιτέρω ότι η δυνατότητα του εθνικού δικαστηρίου να διαπιστώσει τυχόν ευθύνη της θυγατρικής εταιρίας για τις προκληθείσες ζημιές δεν αποκλείεται από το γεγονός και μόνον ότι, ενδεχομένως, η Επιτροπή δεν εξέδωσε καμία απόφαση ή ότι η απόφαση με την οποία διαπίστωσε την παράβαση δεν επέβαλε διοικητική κύρωση στην εν λόγω εταιρία.

Επομένως, το άρθρο 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει τη δυνατότητα καταλογισμού της ευθύνης για τη συμπεριφορά μιας εταιρίας σε άλλη εταιρία μόνο στην περίπτωση που η δεύτερη ελέγχει την πρώτη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

---

³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα [101] και [102 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 2003, L 1, σ. 1).